

# Igelösa kyrka

Lunds stift



## Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning

MAX LASERNA 2015-09-14



Max Laserna  
Byggnadsantikvarie

Svenska kyrkan   
LUNDS STIFT

# Igelösa kyrka

Torns församling, Torna kontrakt, Lunds stift,  
Igelösa socken, Lund Igelösa 26:1, Lunds kommun, Skåne län, Skåne

## Beskrivning och historik

### Kyrkomiljön

Igelösa ligger omkring 10 kilometer nordöst om staden Lund, mitt i slättlandskapet mellan Lund och Eslöv. Byns gårdar och gatehus är samlade kring vägen som leder från Gårdstånga i öster och godset Svenstorp i väster. Kyrkan är placerad i byns östra del, någon meter över landsvägen som avgränsar kyrkogården åt söder. Kyrkogården breder ut sig norr om kyrkan och i norr ligger de vidsträckta åkermarkerna mot Kävlingeån. Under vikingatiden utgjorde Kävlingeån en av de viktigaste farlederna från havet in i landet. Närheten till vatten spelade avgörande roll för utvecklingen av samhällena i äldre tider. Fornlämningsbeståndet och det rika utgrävningsmaterialet visar på Kävlingeåns centrala roll i landskapet allt sedan stenåldern. Vägen från Igelösa



*Flygbild över Igelösa by tagen från öster, 2014. Foto: Pär-Martin Hedberg.*

kyrka till Svenstorps gods kantas av en askallé, vilken delvis förnygrades 1997.

Under tidig medeltid låg det förmodligen en storgård intill kyrkan. Denna gård flyttades senare och låg till grund för Svenstorps gods, vilket haft en stark prägel på Igelösa by, dels genom att byns invånare försåg godset med arbetskraft, dels då godset ägt merparten av fastigheterna och markerna i och omkring byn. Några av husen i byn ägs idag av Svenstorps och Björnstorps fideikommiss.

Nordöst om kyrkogården ligger prästgården, en stor byggnadslänga vänd åt söder. Genom att

studera kartan för enskiftet 1825 kan man bland annat utläsa att dagens prästgård enbart är en del av en ursprungligen fyrlängad gård. Vid tidpunkten fanns även 13 andra fyrlängade gårdar i Igelösa samt ett antal gatehus. Samtliga gårdar utom två placerade norr om den gamla genomfartsvägen som går parallellt med den nya bygatan, vilken anlades i mitten av 1800-talet och är en förlängning av vägen från Svenstorp fram till Igelösa kyrka. Igelösa gamla skola har en traditionell placering invid kyrkan och består av två byggnader från 1800-talet och en gymnastiksal från 1930-talet.

Igelösa omnämns första gången 1333 och skrevs då ligheløsæm. Förledets betydelse har tolkats antingen som trädet ek eller som igel efter det vattenlevande djuret. Efterledet lösa anspelar på äng eller glänta.

## Kyrkobyggnaden

Igelösa kyrka uppfördes på 1100-talet, det vill säga under romansk tid, med långhus, kor och halvrund absid i öster. Det sägs att kyrkan byggdes med överblivet material från domkyrkobygget i Lund. Kyrkorummet var vid denna tid ännu inte valvslaget utan hade öppen takstol. Triumfbågväggen mot koret samt korets östra vägg var bemålade med mönster och figurer. Fragment av målerierna är ännu synliga på vinden. Något århundrade senare uppfördes tornet i väster. En ritning av domkyrkoarkitekten Brunius, som restaurerade kyrkan under mitten av 1800-talet, visar att tornet då hade en invändig trappa förlagd i den södra muren. Trappan revs sannolikt vid ombyggnaden i slutet av 1850-talet.

På 1400-talet valvslogs långhuset och koret med kryssvalv. I samband med detta uppfördes troligen även ett vapenhus på långhusets norra sida. Under 1500-talet



*Kyrkogården innan den lades om 1969 (bilden saknar datering).*



*Kyrkan och kyrkogården sedd från sydväst. I bakgrunden skimtar den gamla prästgården.*

byggdes den tunnvalvda gravkammaren under koret som idag kallas "Danska graven". Gravkammaren byggdes ursprungligen för riddarätten Ulfeldt.

I slutet av 1500-talet lät den danske hovdamen Beate Hvitfeldt uppföra renässansslottet Svenstorp en knapp kilometer väster om Igelösa kyrkby. Beate var änka till Knud Ulfeldt från Svenstorp och hade därmed patronatsrätt i Igelösa församling. Under 1600-talet lät Beate Hvitfeldt uppföra ett gravkapell i anslutning till korets södra sida. Under kapellet anordnades ett kistrum i vilket Ulfeldts och Hvitfeldts kistor under en tid var placerade. Kapellet kallas idag för Gyllenkrokska kapellet efter ätten Gyllenkrok som övertog Svenstorp 1723. Gyllenkrok ägde patronatsrätten för Igelösa kyrka fram till 1922 då patronatsrätten i Sverige avskaffades.

1719 genomfördes reparationer av gravkapellets tak, vilket fick nytt "timmerwärk". Drygt tio år senare, 1730, försågs kyrkorummet med nya fasta inventarier. Det införskaffades 12 nya bänkar för män och 9 för kvinnor. Kyrkan fick även ny altartavla, predikstol och läktare, vilka tillverkades av Caspian Eibe.

1790 restaurerades kyrkan invändigt. Predikstolen som tidigare stått mot långhusets norra vägg flyttades till den södra och ersattes av en klockarstol. Dopfunten placerades på den norra sidan.

1859 genomfördes en omfattande restaurering av kyrkan ledd av domkyrkoarkitekten



*Den blytäckta absiden och gravkapellet.*

1980 gjordes även en interiör restaurering. Golvet innanför altarringen sänktes och plexiglas monterades över gravhällarna. Bänkarna byggdes delvis om och målades ännu en gång. Valven isolerades med mineralull och nya gångbryggor anordnades på vindarna.

### *Exteriör*

Kyrkobyggnaden saknar markerade socklar och vilar sannolikt på en traditionell kallmurad grund av gråsten. Vid en murverksundersökning 1974 påträffades rester av vad som kan ha varit en sekundär sockel vid absiden vilken bar spår av gråblå färg. Murarna består till största del av gråsten och sandsten med inslag av flinta. De partier som tillfogades vid Brunius restaurering 1859 har ett större inslag av tegel än de äldre murarna.

Samtliga fasader är slätputsade och vitmålade med kalkcementfärg. Långhusets och korets fasader avslutas upptill av en gesims med två mursprång och en mellanliggande tandsnittsfris. På långhusets norra mur syns spår i putsen från ett romanskt fönster som påträffades vid murverksundersökningen 1974. Den lilla fönsteröppningen är rundbågig och sitter högt upp på fasaden enligt tidigmedeltida mönster. Fönstren i långhus, kor och torn har alla omfattningar i brunt tegel från Brunius restaurering 1859. Absiden har tre högsjala blyinfattade fönster placerade i djupa nischer. Taket på

i Lund, Carl Georg Brunius. Vapenhuset revs och långhusets nordportal sattes igen. Fönstrens muröppningar förstörades för att anpassa kyrkan efter den nya tidens krav på ljus och luft. Tornet försågs med nya trappstegsgavlar av brunt tegel och kring de nya fönstren murades tegelomfattningar. Predikstolen flyttades tillbaka till långhusets norra vägg.

1937 skedde nästa invändiga restaurering, vilken företogs under ledning av dåvarande domkyrkoarkitekten Eiler Græbe. Gravkoret var fuktskadat varför man lät reparera väggarnas puts. Dekormålerierna på valven och väggarna togs bort och ersattes med ny kalkfärgsmålning. I kyrkorummet byggdes bänkarna om. Färgen på altarring, bänkar, trägolv, träväggar, läktarbarriär och port togs bort och ersattes med ny oljefärg.

I mitten av 1970-talet genomfördes en exteriör restaurering och kyrkan putsades om med kalkcementputs och vitkalkades.



*Gravkapellets södra gavel omgestaltades av Brunius 1859.*



*Fönstrens tegelomfattningar är bevarade sedan Brunius restaurering.*

absiden är avtäckt med ett gjutet blytak med förskjutna tvärfalsar. På kyrkans övriga takfall ligger enkupigt tegel från Weberöds Nya Tegelbruk AB.

Gravkapellet söder om koret har ett centralt placerat fönsterparti i gaveln åt söder. Under fönsterpartiet finns en lucka med en nergång till den så kallade Danska grav- en som byggdes under kapellet. Tre äldre gravhällar i natursten är kramlade mot gravkapellets västra fasad. Trappstegsgaveln är mönstermurad med rundbågiga blin- deringar och fyrpass.

Västtornet är smalare än långhuset och har takfall åt söder och norr. Fasaderna har flertalet dekorativt utformade så kallade murankarjärn, främst av 1600-talstyp. Ankar- järnens funktion är att stadga tornets murar genom att de fästs i den inre träkonstruk- tionens bjälkändar. Tornets trappstegsgavlar är utförda i oputsat mönstermurat tegel med gjutna betongavtäckningar upptill. Mitt på gavelröstena finns en rundbågig blin- dering med vitputsad botten. Gavelröstenas sidor och topp är dekorerade med kors- försedda cirkelformade blin- deringar. Ovanför kyrkans huvudingång i tornets västra fasad finns en gjutjärnsplatta från 1859 med två vapensköldar som påminner besökaren om det historiska patronatsförhållandet till Svenstorp. Vapensköldarna tillhör släkten Gyllenkrok och troligen släkten Fock.

*Interiör*

Kyrkorummet nås genom huvudingången i tornets västra fasad som leder in till ett litet vindfång. Tornets bottenvåning är genom den rundbågiga tornbågen en integrerad del av kyrkorummet. Vindfånget skiljs från kyrkorummet med en trävägg som placerats i tornets mitt. En gråmålad pardörr leder vidare in i kyrkorummet. Till vänster finns en spiraltrappa i trä till orgelläktaren, vilken fyller tornets resterande yta. Läktaren har en slät och mycket enkelt profilerad barriär i vilken orgelfasaden från 1966 är integrerad. Under orgelläktaren börjar de slutna bänkkvarteren som fortsätter in i långhuset.

Golvet i långhuset är liksom i tornets bottenvåning belagt med rött tegel. Det kryssvälvda taket från 1400-talet har tre travéer. Gördelbågarna som sitter mellan valven är spetsbågiga. Den sista gördelbågen ligger an mot triumfbågväggen som avgränsar koret från långhuset. Predikstolen är placerad mot triumfbågväggens norra sida mot långhuset. På den södra sidan hänger en nummertavla. På långhusets södra vägg i den östligaste travén hänger ett huvudbanér över friherren Joshua Stiernblad. Banéret är placerat framför en rundbågig nisch. Långhuset lysas upp av två elektrifierade mässingsljuskronor.

Koret är placerat två trappsteg högre än långhuset och är kryssvalvsvälvt med en travé. I några av svicklarna finns fyrkantiga skvallerhål vars funktion är att dels ventilerar valven, dels "skvallra" om det uppstått en läcka i taket. I golvets mitt ligger en blå röllakanmatta under vilken Knud Ulfeldts och Beate Hvitfeldts gravhäll finns placerad.



*Långhuset sett mot koret i öster.*



*Gravkapellet från 1600-talet.*

I korets södra del står kyrkans dopfunt samt ett ljustråd i svart smidesjärn. Altaret och altaruppsatsen är placerade i absiden. En låg altarring från Brunius restaurering 1859 markerar området framför altaret. Absiden avgränsas från koret genom den spetsbågiga tribunbågen. Under koret finns den Danska graven som byggdes på 1500-talet för släkterna Ulfeldt och Hvitfeldt. Tidigare fanns en nedgång till gravkammaren från det Gyllenkrokska koret, vilken murats igen vid okänd tidpunkt. I korets södra sida finns en ingång till det Gyllenkrokska gravkoret.

Tre kalkstenstrappsteg leder upp till gravkoret från 1600-talet. Ett grindförsatt gjutjärnsstaket i goticerande stil delar av gravkoret från koret. Rummet är välvt med ett kryssvalv med rundbågiga ribbor samt sköld- och gördelbågar. Valven är dekormålade med guldstjärnor mot ljusblå botten, medan väggarna marmoreras med kvadrar i ljusgult med inslag av blått och brunt. I gravkorets västra del står två stora sarkofager av kolmårdsmarmor. I sarkofagerna finns stoftet från landshövdingen baron Axel Gyllenkrok och hans friherrinna. På den östra väggen hänger ett huvudbanér över Axel Gyllenkrok som avled 1730. Under gravkoret finns en gravkammare, som nås genom en lucka i gravkorets södra sida.

Tornets övre våningar nås via en trappa från orgelläktaren. På dess andra våning finns en fackverkskonstruktion i ek som bär upp klockstolen på våningen ovanför. Klockstolen består av ek och fur och har flera äldre delar, vilka främst är placerade i de södra och norra partierna. Från långhusvinden syns fragment av triumfbågväggens romanska



målningar som doldes från kyrkorummet när det valvslogs på 1400-talet. Även korets östra vägg bär romanska målningar. På triumfbågväggens norra sida syns en figur som med höjd blick bär upp något som skulle kunna vara ett lamm (målningen är fragmentarisk). Sin vänstra hand håller figuren höjd, troligen för att visa att han överräcker lammet. Figuren är utförd i rött och gult mot en djupt blå botten, sannolikt målad med lapis lazuli, ett pigment som vid denna tid var dyrare än guld. Enligt författaren K Arne Blom som skrivit om Igelösa kyrka, föreställer målningen övre delen av en framställning av Kain och Abel. Övriga målningsfragment består av dekorativa band och bårder. På triumfbågväggens södra sida finns måleri med rundbågigt motiv.

## Inredning och inventarier

*Altaret* är tillverkat i trä med fyllningar som marmoreras gråbrunt, sannolikt för att efterlikna sarkofagernas kolmårdenmarmor.

*Altaruppsatsen* från 1732 i barockstil är tillverkad i trä och är målad i grått, blått och guld. Altartavlan föreställer nattvarden och är målad av Göteborgskonstnären Johan Ross den äldre. Målningen flankeras av två skulpturer. Den vänstra håller en kalk i handen och den högra en bok och en korsstav. Altartavlan kröns av en mindre målning som föreställer Kristi dop. Överst står tre små skulpturer samt bevingade änglaansikten.

*Altarringen* består av ett tredelat altar-skrank, troligen bevarat från Brunius restaurering 1859. Knäfallet är klätt med grått tyg och vilar på en sockel som marmoreras likt altaret.

*Bänkinredningen* utgörs av slutna kvarter av gråmålat trä. Dörrarnas fyllningar är marmorerade i blå, grå, gröna och bruna toner. De två främre raderna har högre rundade gavelparti vilka förgyllts och försetts med ätterna Gyllenkroks och Focks vapensköldar. *Predikstolen* tillkom 1732, det vill säga



*Långhuset sett mot koret i öster.*

samtidigt som altaruppsatsen, och är tillverkad i gråmålat trä. Den femsidiga korgen är dekorerad med dubbelt brutna och förgyllda rundbågar. Mellan fälten står lätt marmorerade kolonner som försetts med förgyllda korintiska kapitäl. Trappan härrör troligen från Brunius restaurering 1859 då predikstolen flyttades tillbaka till långhusets norra vägg.

*Dopfunten* från 1100-talet är enligt docenten A. Hadding utförd i hörsandsten eller annan skånsk sandsten. Den fyrkantiga cuppan har fasade hörn med kvartskolonner nertill. Kolonnerna och rundbågefälten bär svart bemålning. Resten av cuppan bär röda färgfragment. Foten av ek är timglasformad och målad i samma ljus gråblå kulör som bänkarna och orgelläktaren.

*Orgeln* tillkom 1955 och har sex stämmor fördelade på en manual och pedal. Den tredelade orgelfasaden har synliga pipor och är byggd som en integrerad del av läktarbarriären. Spelbordet är sammanbyggt med fasaden och vänt mot kyrkorummet. Orgelverket innehåller några äldre pipor som flyttades över från den tidigare orgeln av den danska orgelbyggaren Hemmersam.

Den *stora kyrkklockan* i malm omgöts i Malmö 1803 av Lars Olofsson. Förutom textband är klockan dekorerad med bland annat blomkalkar och en akantusfris.

Den *lilla kyrkklockan* i malm göts ursprungligen 1853, men omgöts 1863 och 1969. Senaste gången av M & E Ohlsson i Ystad. Klockan är slät och är dekorerad med textband samt en kristusfigur med gloria och strålgans.

*Huvudbanér* över friherre generallöjtnanten Axel Gyllenkrok från 1700-talet



*Predikstolen från 1732. I förgrunden syns herrskapsbänkarna gavlar.*



*Dopfunten i sandsten vilar på en fot av ek.*

placerat i gravkoret. Banéret är snidat i trä med en vapensköld som kröns av friherrlig krona och två hjälmar.

*Huvudbanér* från 1700-talet över friherren Josua Stjernblad. I mitten syns Stjenblads vapensköld och överst en bevingad riddarhjälm.

I gravkoret står två *sarkofager* i kolmårdsmarmor, vilka sägs innehålla stoftet från landshövdingen baron Axel Gyllenkrok och hans friherrinna.

## Kyrkogård

Igelösa kyrkogård är vänd åt norr med prästgården i nordost. Ursprungligen var kyrkogården betydligt mindre och omfattade enbart området närmast kyrkan, men utvidgades norrut i ett par etapper under 1800-talet.

Kyrkogården omgärdas åt söder, väster och norr av en murad naturstensmur. Åt öster avgränsas kyrkogården av en drygt en meter hög buxbomshäck. Kyrkogården har fyra ingångar: en mindre trappförsedd ingång från byvägen i söder, huvudingången åt väster som är försedd med stora grindar i smidesjärn och gjutjärnsstolpar samt två mindre ingångar med stolpar och grindar åt väster och norr.



*Kyrkogården är till största del belagd med gräs och grusade gångar. Flera äldre gravvårdar har säkrats med stolpar.*



*Den vidsträckta utsikten över åkerlandskapet i söder.*

Kyrkogården är spatiöst planlagd med gräsmattor och gravstenar fritt placerade mellan de smala rektangulärt anordnade gångarna av sjöstensbelagda cementplattor. Gångsystemet lades om i samband med att kyrkogården gräsbelades 1969. Strukturen ändrades emellertid inte. På kyrkogården finns flera större formklippta städsegröna växter samt två beskurna träd. En trädrad avgränsar kyrkogården åt söder och öster.

Vid en gravfästelse 1924 stötte dåvarande kyrkvaktmästare på resterna av en trälåda och närmare 2000 silvermynt. I tron om att det var en tjuvgömma ringde han på polis. Det ovanliga fyndet visade sig bestå av över 1000 år gamla mynt av i huvudsak anglosaxiskt ursprung och blev snabbt en riksnyhet. Igelösaskatten förvaras idag i myntkabinettet på Lunds historiska museum.

## Byggnader på kyrkogården

Det finns inga byggnader utöver kyrkan på kyrkogården. Norr om kyrkogården finns ett modernt litet vitputsat hus med sadeltak med toaletter och serviceutrymmen.

## Kulturhistorisk karaktärisering för Igelösa kyrkoanläggning

Igelösa kyrka är placerad längs den gamla byvägen i byns östra del. Kyrkan vetter mot de öppna och vidsträckta odlingslandskapen och den historiskt sett viktiga Kävlingeån i norr. Närheten till vattnet hade en avgörande betydelse för samhällenas placering och utveckling. Igelösa kyrka höjer sig ur den lilla byn och bidrar med sin karaktäristiska placering och sitt trappstegsförsedda torn väsentligt till landskapsbilden.

Kyrkobyggnaden uppfördes ursprungligen på 1100-talet med långhus, kor och halvrund absid i öster. Tornet tillkom omkring hundra år senare. Kyrkans murverk innehåller intressanta spår i form av återanvänt byggnadsmaterial som kvader- och profilhuggna stenar samt medeltida bruk och puts. I fasadputsen på långhusets norra sida syns spåren efter ett igensatt fönster. Dess höga placering och fönstrets lilla format och rundbågiga övre del är typiska tecken på romansk fönstersättning. De få och

små fönstren gav det medeltida kyrkorummet en dunkel och mer mystisk karaktär än dagens ljusa kyrksal. På vinden över långhuset och koret syns ännu fragment av romanska målningar i form av röda och gula bårder samt en liten figur som sticker upp ur gruset i en av svicklarna. Målningarna doldes från kyrkorummet då valven slogs på 1400-talet. De byggnadsarkeologiska spåren i kyrkan skapar en viktig länk till kyrkobyggnadens medeltida historia. De blir knappast mindre intressanta då Igelösa kyrka sågs ha uppförts med överblivet material från domkyrkobygget i Lund.

1859 genomfördes en omfattande restaurering under ledning av Carl Georg Brunius, dåvarande arkitekt vid domkyrkan i Lund. Brunius var egentligen professor i grekiska, men var samtidigt en av landets främsta kännare av Skånes medeltida arkitektur. Någon motsvarighet till hans inflytande på landskapets kyrkobyggnade stod vid denna tid inte att finna någon annanstans i landet. Av hans restaurering av Igelösa kyrka återstår idag bland annat tornets och gravkorets mönstermurade trappstegsgavlar samt de för Brunius karaktäristiska tegelomfattningarna kring fönstren. Absiden har ännu kvar sin medeltida prägel. Det gjutna blytaket är troligen ett av landets äldsta idag fungerande blytak.

Svenstorps gods har haft en avgörande betydelse för Igelösa by och Igelösa kyrka. Kyrkan fungerade under 1500-, 1600- och 1700-talen som gravkyrka åt ätterna Ulfeldt, Hvitfeldt och Gyllenkrok vid Svenstorps gods, som hade patronatsrätt i Igelösa och Odarslövs socknar. Patronatsrätten upphörde 1922 och först då övergick kyrkan i församlingens ägo. Än idag präglas kyrkan i hög grad av sin gamla patronus på Svenstorp. Gravkoret i öster med marmorkistor och huvudbanér, herrskapsbänkarna och huvudbanéret i kyrkorummet samt inskriptioner på gravhällar och altarpopsats är alla betydelsefulla minnen över det historiskt sett viktiga förhållandet till godset och den skånska adelns förhållande till kyrkan.

Kyrkorummet karaktäriseras av valven som slogs på 1400-talet och gravkoret från 1600-talet. De vitkalkade väggarna och de tilltagna fönsteröppningarna från 1800-talets mitt skapar ett ljust och luftigt kyrkorum. De slutna kvarteren bidrar till kyrkorummets äldre karaktär och har också en viktig funktion som riktningsbetonande element i kyrkorummets gestaltning. Förutom de ovan nämnda inventarierna med anknytning till Svenstorp, har kyrkan flera kultur- och konsthistoriskt intressanta föremål och inventarier. Den äldsta är dopfontens cuppa från 1100-talet. Altarpopsatsen med altartavlan av Göteborgskonstnären Johan Ross den äldre och predikstolen, båda tillkomna 1732, är fina exempel på en lite enklare kyrklig barockinredning.

På kyrkogården finns flera välarbetade äldre gravstenar, vilka är intressanta exempel på äldre tiders hantverkstekniker och konstnärliga gestaltning. Gravvårdarna berättar även om Igelösas historia och om de människor som levt och verkat i byn och vid godset. Kyrkogårdens bevarade struktur och luftiga karaktär med de vidsträckta vyerna mot Lund bidrar till platsens särskilda atmosfär.

## Rekommendationer

- Igelösa by utgör en väl samlad äldre bebyggelsemiljö. Bebyggelsen i kyrkans närhet visar på en traditionell struktur med prästgård och skola. För att bevara kyrkans och kyrkogårdens karaktär är det viktigt att vara uppmärksam på förändringar i närmiljön.
- Kyrkobyggnaden uppfördes under 1100-talet och bevarar stora delar av sitt romanska och medeltida murverk samt fragment av romanska målningar på vinden.
- Fragmenten av de romanska målningar som finns på vinden är mycket sällsynta. Den mineralullsisolering som lades på valven 1980 ligger idag emot målningarna, vilket riskerar att skada dem. Isoleringen bör därför flyttas så att den inte ligger direkt emot målningarna. Arbetet ska genomföras i samarbete antikvarisk expertis. Besiktning och eventuell konsolidering av målningsfragmenten av konservator rekommenderas.
- Absidens blytak är troligen ett av landets äldsta idag fungerande blytak.
- Kyrkobyggnadens bevarade gestaltning från Brunius ombyggnad med mönstermurade gavelrösten och tilltagna gjutjärnsfönster är del av en viktig arkitekturhistorisk epok i det skånska kyrkobyggandets historia och bör värnas.
- Dopfunten från 1100-talet, predikstolen och altarpopsatsen från 1732 samt inventarier kopplade till Svenstorps gods i form av herrskapsbänkar, huvudbanér och stensarkofager hör till kyrkans ur kulturhistorisk synvinkel mest intressanta inventarier.
- Kyrkogårdens äldre strukturer med stenmurar, gångsystem, grindar och grindstolpar samt trädkrans och häckar är viktiga delar i kyrkogårdens karaktär som bör bevaras.

## Skydd m.m.

Kyrkan och kyrkogården skyddas som fornlämning enligt 2 kap. kulturmiljölagen och som kyrkligt kulturminne enligt 4 kap. kulturmiljölagen.

Kyrkan och kyrkotomten ligger inom registrerad fornlämning Igelösa 16:1.

Fornlämningen avser den gamla bytomten enligt lantmäterikarta innan enskiftet och skyddas enligt 2 kap. kulturmiljölagen.

## Källor och litteratur

*Underhållsplan Igelösa kyrka*, Lund (2010-11-09), NIRAS Sweden AB, Malmö.

Blom, K-A, m.fl.: *Lundaguiden*, Stiftelsen Lundaguiden och Mattias Boströms förlag, Lund 1998.

Dahlberg, M (red.): *Sockenkyrkorna – kulturarv och bebyggelsehistoria*, Riksantikvarieämbetet 2008.

Dahlberg, M (red.): *Skåne – Landskapets kyrkor*, Riksantikvarieämbetet, opublicerad.

Ponnert H: *Skånst tegel* (antologi), Skånes hembygdsförbunds årsbok 1984

Historiska kartor:

<https://etjanster.lantmateriet.se/historiskakartor/s/searchresult.html?archive=GEO-IN&firstMatchToReturnLMS=1&firstMatchToReturnREG=1&firstMatchToReturnRAK=1&yMin=6180623&xMin=391152&yMax=6181623&xMax=392152>, hämtad 2015-08-09

Fornsök:

[http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html?utm\\_source=fornsok&utm\\_medium=block&utm\\_campaign=ux-test](http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html?utm_source=fornsok&utm_medium=block&utm_campaign=ux-test), hämtad 2015-08-09

Vattenmyndigheten:

[http://www.vattenmyndigheterna.se/SiteCollectionDocuments/sv/sodra-ostersjon/Projekt/Kulturmiljooversikter/Kävlingeån/Kävlingeån\\_avrinningsomrade.pdf](http://www.vattenmyndigheterna.se/SiteCollectionDocuments/sv/sodra-ostersjon/Projekt/Kulturmiljooversikter/Kävlingeån/Kävlingeån_avrinningsomrade.pdf), hämtad 2015-08-09

Exempelbanken:

<http://www.exempelbanken.se/examples/3030>, hämtad 2015-08-09

Kulturmiljöbild:

[www.kmb.raa.se](http://www.kmb.raa.se), sökord: Igelösa, hämtad 2015-09-02

## Övriga uppgifter

Inventeringsdatum: 2015-03-09

Fältinventering: Max Laserna

Kulturhistorisk karakteristik och rekommendationer: Max Laserna, efter samråd med referensgrupp utsedd av Lunds stift

Rapportsammanställning och foto: Max Laserna, byggnadsantikvarie

Kvalitetsgranskning: Henrik Nilsson, byggnadsantikvarie

Färdigställd: 2015-09-14